

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra HERR PANTHAKAKS HISTORIE

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 7. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353512492912.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

Ikke den tapperste Oberst, som har besluttet at hans nyefødde Søn skal blive General, ikke den lærdeste LandsBye-Præst, som allerede ved Moderens Bryst bestemte sin Hansemand til et Lys for Kirken, ikke den udlærtteste Aagerkarl, som har udregnet, at hans lille Arving skal blive den rigeste i sin FødeBye - Ingen af alle disse kan anlegge en Plan saa god, saa sikker, saa passende til deres Hensigter, som Madame Kuchlein, der havde bestemt sin lille Christian til en Menniske Fiende og en Klynkere. - Han begræd, om man bør troe det, alt i Moders Liv Kjødets Fordærvelse og Jordens Ulyksalighed. - || Han var ikke fire Aar, førend han, foruden en stor Deel andægtige Væklager og Herzens Seufzerlein; som var meget opbyggelige, og som han ikke forstod et Ord af, vidste paa sine Fingre, at Verden var en Jammer-Dal, hans Føde Bye et Sodoma, hans Moders Naboersker Lucifers Døttre, og over Hovedet alle Mennesker, - - at forstaae paa Madame Kuchlein og de faae Sjæle nær, som hun værdigede sit Venskab - nogle elendige, blinde, forventte, ryggesløse Creaturer, som Himmelen kun lod leve for Madame Kuchleins Skyld, ligesom Zoar fordum blev staaende paa Loths Forbøn - for at øve og prøve hende - og 8 for med Tiden, naar hun blev kjæd af at bede for dem, at lade det gaae dem, som Korah og Dathan. - Han vidste; at Rigdom, Rang, Lærdom og Silke-Adriener var ligesaamange dødelige Synder, at Comoedier og Dants raabte til Himmelen om Hævn; og at Bagtalelse og Umildhed i at dømme var i det mindste en Peccadill, som enhver from Christen burde tage sig i Agt for, saameget de onde Tider tillod det. - Alt dette lærte han med en beundringsværdig Hurtighed uden ad; og vidste at anbringe det saavel til rette Tid; at den som ikke vidste at det altid var rette Tid hertil i Madame Kuchleins Huus, skulde have soeret paa, at Barnet virkelig begreb noget af det han sagde; og da det ved ideligt Bifald og Smiger dybere og dybere blev indpræntet i hans spæde Sjæl, blev det ham tilsidst saa bekjendte Sandheder, at han endog, da han fik bedre Forstand holdt det urimeligt og ugudeligt at undersøge dem - Det havde været et Mirakel, om ikke Aar og Erfarenhed efterhaanden havde hærdet disse Talemaader og Sententser til Meeninger og til Grund-Sætninger - Fra Barns-Been vant til at formode lutter Ont hos alt det, som var uden for hans Moders Fortoug, maatte Panthakak nødvendig faae meget at see, som intet duede. Da det paa den anden Side var blevet ham indskjærpet som en Troens Artikel, at der intet Got var paa Jorden; holdt han det naturligt nok ikke for Umagen værd, at søge derom - Og hvorledes skulde han da finde det? - ||